

Besmetting in de lijdensgeschiedenis

Preek over Johannes 18:28

Door ds. A. Schot

Besmetting in de lijdensgeschiedenis

Zingen: Psalm 26:5 en 11
Schriftlezing: Johannes 18:12-40
Zingen: Psalm 51:4 en 5
Zingen: Psalm 73:7 en 13
Zingen: Psalm 84:5 en 6

Gemeente, de tekstwoorden waar we u met de hulp des Heeren een ogenblik bij willen bepalen, kunt u vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte, Johannes 18, daarvan vers 28, waar we Gods Woord en onze tekstwoorden voor deze ure aldus lezen:

Zij dan leidden Jezus van Kájafas in het rechthuis. En het was des morgens vroeg; en zij gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het pascha eten mochten.

Gemeente, schrijven wij onder deze tekstwoorden: *Besmetting in de lijdensgeschiedenis*.
Laten we met de hulp des Heeren op drie gedachten:

1. Wie deze besmetting treft;
2. Wie deze besmetting vreest;
3. Wat deze besmetting doet.

Dus: *Besmetting in de lijdensgeschiedenis*.

1. Wie deze besmetting treft. We lezen aan het begin van de tekst: 'Zij dan leidden Jezus van Kájafas in het rechthuis.' De besmetting treft Jezus;
2. Wie deze besmetting vreest. Dat zijn de Joden, het Sanhedrin. 'En het was des morgens vroeg; en zij gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden.' Zij gingen niet in het rechthuis. Daar vreesden ze voor;
3. Wat deze besmetting doet. 'Maar opdat zij het pascha eten mochten.' Ze gingen niet in het rechthuis, want dat verhinderde hen om van het pascha te eten.

1. Wie deze besmetting treft

Gemeente, we leven in de lijdensweken. In Johannes 18 lezen we hoe de Heere Jezus Zich gevangen geeft. Hoe Petrus met zijn zwaard geprobeerd heeft om het zwaard van Gods gerechtigheid weg te slaan. Petrus wilde de gevangenneming van Christus tegenhouden. Maar dat heeft de Heere Jezus hem verboden. Hij heeft gezegd dat Petrus zijn zwaard weg moest doen. De Heere Jezus heeft Zichzelf vrijwillig overgegeven.

Inmiddels is Hij gevangengenomen. In onze tekstwoorden wordt Hij naar het rechthuis geleid. Maar daar is wel wat aan voorafgegaan. In de vroege morgen heeft er een voorverhoor plaatsgevonden onder leiding van Annas, de vorige hogepriester. Dat heeft voor een tumult gezorgd. Het is zelfs zo dat de Heere Jezus bij dat voorverhoor een kinnebakslag heeft gekregen. Daarna komt het eigenlijke, het officiële verhoor. Dat vindt plaats onder leiding van de schoonzoon van Annas, dat is Kájafas.

Inmiddels is het ook tot een uitspraak gekomen. Deze uitspraak is diepingrijpend. Ze hebben gezegd: 'Hij heeft God gelasterd; wat hebben wij nog getuigen van node?' Het eenparig oordeel is: 'Hij is des doods schuldig.' Maar dat oordeel mag niet door het Sanhedrin voltrokken worden. Daar hebben zij de Romeinse stadhouder Pontius Pilatus voor nodig. Daarom wordt de Heere Jezus in de vroege morgen naar het rechthuis gebracht. Men sleept Hem voor de wereldlijke rechter. De wereldlijke rechter moet het kerkelijke vonnis dat hier is uitgesproken bevestigen. Daaraan kunnen we zien dat de scepter bijna van Juda geweken is. Het Sanhedrin heeft nauwelijks nog iets te vertellen.

Het is ook veelzeggend dat het Sanhedrin zelf Jezus naar het rechthuis brengt. Ze laten dat niet aan de beschuldigers of aan anderen over. Blijkbaar vertrouwen ze er niet op dat het dan goedkomt. Daarom brengen ze Jezus zelf naar het rechthuis. Onderweg daarnaartoe zijn er burgers die zich daarbij aansluiten, want het gaat natuurlijk als een lopend vuurtje door de stad Jeruzalem.

Gemeente, wat heel belangrijk is – en ik hoop dat u dat ook vooral mag onthouden – is dat de gang van Jezus door het rechthuis gaat. De lijdensgeschiedenis gaat niet om het rechthuis heen, maar gaat er dwars doorheen. Ze brengen de Heere Jezus niet bij het paleis van Pontius Pilatus, maar ze brengen Hem op de plaats waar Pilatus rechtspreekt. De kanttekenaar schrijft over dit rechthuis: 'praitorion, hetwelk was de woonplaats van den stadhouder Pilatus, waar hij ook het gericht hield'. Dat rechthuis is heel belangrijk, zo zullen we zien. Daar vindt een rechtshandeling plaats. De Heere Jezus is niet gedood door sluipmoordenaars. Hij is niet gegrepen in het verborgene, maar er is een openbare zitting geweest. Er wordt een openbare uitspraak gedaan door de wereldlijke rechter. Dat is heel belangrijk. We vinden dat terug in onze Heidelbergse Catechismus. De Heere Jezus moest door de wereldlijke rechter veroordeeld worden, om daarmee de Zijnen van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, te bevrijden.

Ze leiden Jezus dus in het rechthuis. Het woordje 'leiden' betekent niet dat de Heere Jezus Zelf heeft tegengestribbeld. Dat betekent niet dat Hij eigenlijk niet in het rechthuis geleid wilde worden. Hij geeft Zich vrijwillig aan hen over. Jesaja heeft geprofeteerd: 'Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting

geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.'

Hij buigt onder het oordeel van de wereldlijke rechter. Hij wacht het vonnis van Pontius Pilatus af. Er is geen advocaat die Hem terzijde staat. Niemand neemt het voor Hem op.

Mag ik u eens vragen in deze lijdensweken: Bent u weleens in het rechthuis geweest? Natuurlijk bedoel ik geen aardse rechtbank. In deze rechtbank wordt een Goddelijk vonnis voltrokken. Met dat Goddelijk gericht moeten wij allen in aanraking komen. Gods kinderen komen in hun leven met Gods recht in aanraking. Bent u zelf weleens in het rechthuis geleid? Je moet in het rechthuis zijn om vrijgesproken te kunnen worden. Gemeente, wij stribbelen wél tegen als wij in het rechthuis geleid worden. Adam stribbelde tegen. Eva stribbelde tegen. David stribbelde tegen. De mens wil niet in het rechthuis geleid worden. Dat komt omdat wij schuldig zijn. Wij weten dat we in het rechthuis veroordeeld zullen moeten worden. Zelfs David zegt:

*Wil Uwen knecht, door schuld verslagen,
O Heer', niet voor Uw vierschaar dagen;
Want niemand zal in dat gericht,
Daar zelfs zijn hart hem aan moet klagen,
Rechtvaardig zijn voor Uw gezicht.*

Wij zijn onrechtvaardigen, schuldenaren. In het rechthuis wacht ons een onherroepelijke veroordeling. En toch leert de lijdensstijd dat wij de weg naar het rechthuis moeten leren kennen. De Heere leidt Zijn volk daarin. Stapje voor stapje. In het rechthuis wordt hun schuld opengelegd. Daar worden hun ongerechtigheden aangewezen. In het rechthuis worden al mijn gerechtigheden een wegwerpelijk kleed. In het rechthuis blijft er van een mens uiteindelijk niet anders over dan een schuldige die moet zeggen: 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.' De Heere leidt Zijn kinderen in het rechthuis. En hoe meer de Heere doortrekt met Zijn recht, hoe meer ze gaan verstaan dat ze de dood verdiend hebben.

Maar hier gebeurt nog iets, en dat is niet onbelangrijk. Johannes legt er de vinger bij. De gang naar het rechthuis maakt Jezus onrein. Waarom? Waarom willen de Joden het rechthuis niet binnengaan? Ze willen toch zo graag dat Jezus veroordeeld wordt? Waarom klagen ze Hem daarbinnen niet aan? Wel, ze zijn zelf bang voor besmetting. Besmetting? Waarmee? Heerst er een besmettelijke ziekte? Nee, ze zijn bang voor besmetting met het zuurdeeg. Besmetting daarmee maakt hen onrein. Dat was een heel strenge bepaling die de Heere gegeven heeft in de oude wetten. De Joden mochten voor het pascha en de week na het eten van het paaslam geen zuurdeeg in huis hebben. Zuurdeeg is een stukje zuur geworden deeg. Dat zuurdeeg wordt gebruikt om het brood te laten rijzen. Als je geen zuurdeeg of gist in het brood doet, blijft het plat. Dan krijg je matzes, een soort platte crackers, waar geen lucht in zit.

Waarom moesten de Joden dat zuurdeeg uit hun huizen doen? Dat had twee redenen. In de eerste plaats moesten zij terugdenken aan wat de Heere gedaan had bij de uittocht uit Egypteland, zoals we daarvan lezen in Exodus 12 vers 39 en Deuteronomium 16 vers 3. Daar lezen we dat er verband is tussen het niet gebruiken van het zuurdeeg en de haast. Het oordeel kwam. De verderfengel kwam. Er was geen tijd om het brood te laten gisten. Zij moesten met

haast uitgaan. Ze moesten ongezuurde broden eten. Ieder jaar moesten zij terugdenken aan dat verschrikkelijke oordeel, aan de verderfengel die kwam om te doden. Dat mochten ze niet vergeten. Het moest blijvend in hun herinnering zijn uit welke nood en dood God hen had gered.

We zien in de Bijbel dat het zuurdeeg ook de betekenis krijgt van de zonde. Zoals het zuurdeeg door het hele deeg trekt, zo trekt de zonde door ons hele bestaan en door heel het mensdom heen. De Heere heeft Zijn volk niet uit Egypte verlost opdat ze zouden zondigen, maar Hij heeft Zijn volk verlost opdat ze Hem zouden dienen. Opdat ze naar Hem zouden vragen. Dát is de les van het zuurdeeg. Zuurdeeg is zonde. Je kunt niet van het paaslam eten en tegelijk zonde doen en aan de zonde vasthouden. De Heere verlost niet om te zondigen, maar de Heere verlost opdat we Hem zouden dienen in gehoorzaamheid. Dus u begrijpt wel, dat dit een heel strenge bepaling was. De Joden durfden niet in het rechthuis binnengaan, want Pilatus zal zich niet gehouden hebben aan de Joodse wetten. Heidenen hielden daar natuurlijk geen rekening mee. In dat rechthuis was wellicht nog zuurdeeg. Ieder kruimeltje was te veel. De Joden wilden het risico in ieder geval niet lopen. Ze namen het heel nauw met deze wetten. Ze wilden geen stap in het rechthuis zetten! Stel je voor dat ze besmet zouden raken. Stel je voor dat ze onrein zouden raken en het pascha niet zouden kunnen vieren.

En wat doen ze met de Heere Jezus, jongens en meisjes? Ze stoten Jezus wél het rechthuis in. Hij móét naar binnen. Voor Hem is het niet erg. Hij is in hun ogen toch al onrein. Hij is toch een zondaar. Hoe aangrijpend! Ziet u dat het deze mensen niet te doen is om de eer van God? Want de Heere Jezus is ook een Jood. En als het hun om de eer van God te doen geweest zou zijn, dan was het hun van betekenis geweest om ook de Heere Jezus buiten deze plaats te houden. Maar dat zegt hun helemaal niets. Ze zien de Heere Jezus alleen als een onreine. Ze handelen alleen uit eigenbelang.

En dan het wonder ... Terwijl zij zo op afstand van het rechthuis blijven staan, terwijl zij zich niet willen verontreinigen in het huis van Pilatus, gaat de Heere Jezus daar wel naar binnen. Niet alleen omdat zij Hem naar binnen stoten, maar Hij gaat vrijwillig. Hij heeft niets te vrezen voor de rechter. Want Hij is de Reine, de Heilige. Hij is gekomen onder de wet. Hij heeft Zich aan al de wetten gehouden. Hij heeft Zich ook gehouden aan de ceremoniële wetten. Hij is gans rein. Hij heeft Zich zuiver gehouden. En nu ... nu maken ze Hem onrein. Als Jezus al niet door het zuurdeeg werd verontreinigd, dan werd Hij wel verontreinigd omdat Hij de plaats van de misdadigers werd binnen gevoerd. Hij is met de misdadigers gerekend.

De Heere Jezus laat Zich als het ware besmetten. Hij laat Zich verontreinigen. Hoe groot de smart in Zijn binnenste ook is. Want Hij bemint de wetten van Zijn Vader. Hij gaat naar binnen – dat zullen we zien in onze derde gedachte – als Borg en Middelaar. Onze eerste gedachte: 'Wie treft deze besmetting?' De Heere Jezus Christus. Diep aangrijpend! We gaan naar onze tweede gedachte:

2. Wie deze besmetting vreest

Er staat: 'En het was des morgens vroeg.' Het was erg druk in Jeruzalem, en men wilde geen opstoot, ze wilden het pascha gaan vieren. 'En zij gingen niet in het rechthuis.' Ze blijven dus zelf buiten staan. Ze wachten nota bene tot Pilatus zelf naar buiten komt.

Wat komt Pilatus de Joden daarin tegemoet. Natuurlijk kan hij de Heere Jezus niet zomaar meegeven. Om het vonnis te bekrachtigen moet hij een onderzoek instellen. Er moet eerst hoor en wederhoor plaatsvinden. Hij moet dus de Joden persoonlijk spreken. Zij komen niet naar binnen. De rechter komt zelf naar buiten om met hen te spreken. 'En zij gingen niet in het rechthuis.' Ze willen geen enkel risico nemen, anders kunnen ze niet deelnemen aan het pascha. Ze trekken een ruime veiligheidscirkel om zich heen. In het rechthuis willen ze niet komen, anders word je mogelijk besmet. Ze trekken die veiligheidscirkel veel groter dan eigenlijk nodig is. Want we lezen niet in de ceremoniële wetten dat ze niet in het huis van een heiden mochten komen. De kanttekenaar wijst daar ook op. Hij zegt: 'Het is naar hun algemeen gevoelen, want anderszins leest men niet dat het in de wet verboden is in het huis van een heiden te gaan.' Maar ze nemen geen enkel risico. We zouden kunnen zeggen: Ze willen nog heiliger zijn dan God voorschrijft. Ze willen nog reiner zijn dan de wet voorschrijft. Ze zetten geen voet in de omgeving! Ze blijven buiten het Romeinse gebouw.

Wat een godvrezende mensen, zult u denken! Ja, zo lijkt het, maar helaas, het is anders. Ze nemen het helemaal niet zo nauw. Ze zijn helemaal niet godvrezend. Dat blijkt in vers 30. Daar blijkt dat ze eigenlijk niet eens willen dat Pilatus een onderzoek gaat instellen, en ze snauwen tegen hem: 'Indien Hij geen kwaaddoener ware, we zouden Hem niet overgeleverd hebben.' Met andere woorden: 'Maak het kort. Dat onderzoek is helemaal niet nodig.'

Zijn het reine mensen? Gemeente, zij leveren een Onschuldige over aan de rechter. Ze willen Christus, Die de Reine is, ter dood brengen. Hun handen druipen van bloed. Het zijn geen reine handen, want met die handen hebben ze enkele uren geleden de Heere Jezus gegrepen. Hun voeten zijn geen reine voeten. Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten. Ze zijn helemaal onrein, maar ze voelen zich rein. Deze mensen reinigen alleen de buitenkant. De Heere Jezus heeft dat ook gezegd tijdens Zijn omwandeling. De buitenkant van de drinkbeker maken ze schoon, maar vanbinnen laten ze de troep zitten. Het zijn witgepleisterde graven. Aan de buitenkant ziet het er allemaal prachtig uit, maar aan de binnenkant is het vol met dorre doodsbeenderen.

Paulus zegt in zijn brief aan de Korinthiërs dat wij de oude zuurdesem moeten wegdoen. Wat doen deze mensen? Ze doen het letterlijke zuurdeeg weg. Dat is goed, want dat heeft de Heere voorgeschreven. Maar wat is de diepe betekenis van dat zuurdesem? Paulus zegt daarover tegen de Korinthiërs dat de oude zuurdesem de desem van de slechtheid is, de zuurdesem van de boosheid. Dus de echte zuurdesem waar je heel bang voor kunt zijn is de zonde. Dat is als een zeer besmettelijk virus. De zonde trekt overal doorheen. Die vuile, besmettelijke zonde, dáár zouden ze echt bang voor moeten zijn. Zoals David daar bang voor geworden is, in Psalm 51. Maar gemeente, daar zijn zij niet bang voor. Hun voeten zijn snel om bloed te vergeten. Ze denken dat ze zonder zuurdeeg zijn. Maar ze zijn niet zonder zuurdeeg! Integendeel, ze zijn één klomp zuurdeeg. Daar ligt nu ten diepste de oorzaak van de scheiding met God. Dat is de zonde. Maar dat zoeken ze niet op te lossen.

Gemeente, dat zou ook ons grootste probleem moeten zijn. Waar ligt nu de diepste reden dat we in deze periode geen kerk kunnen houden? Althans niet zoals we dat gewend zijn. Hoe komt het, jongens en meisjes, dat jullie vandaag thuis moeten meeluisteren? De dominee vindt het ook erg dat er vandaag bijna niemand in Gods huis is. Maar hoe komt het? Het is door de zonde. De zonden maken een scheiding. Dat heeft David ook moeten beleven. Er zijn tijden geweest

dat hij moest vluchten voor Absalom. Toen kon hij niet naar de kerk. Zijn hart verlangde naar het huis des Heeren. Maar het kon niet. Waarom niet? Dat was door zijn onreinheid. Er was bloed aan zijn handen.

De Heere heeft dat bezocht in het leven van David. Daar in de eenzaamheid – verstoken van Gods huis – heeft hij dat moeten beleven. Ik hoop dat wij dat thuis ook mogen beleven, jongens en meisjes, vaders en moeders, opa's en oma's, alleenstaanden. Ik hoop dat we het ook in de kerk mogen beleven. Dáár ligt de oorzaak. Dáár ligt de diepste oorzaak dat de kerkdeuren vandaag maar op een kiertje opengaan. De andere oorzaken zijn bijoorzaken. We moeten bij de bron komen, bij het zuurdesem van de zonde. Als we daar niet komen, gaat de lijdensprediking aan ons voorbij. We blijven het liefst maar buiten het rechthuis. We houden ons het liefst onbesmet en stellen onszelf gerust met de gedachte dat wij die uiterlijke besmetting niet hebben. We denken dat wij gezond zijn. Maar gemeente, we zijn allemaal besmet. We zijn van de hoofdschedel tot de voetzool toe besmet met het zuurdeeg van de zonde.

Het ware beter als deze Joden wél het rechthuis waren ingegaan. Ze waren al onrein, dat hoefden ze niet meer gemaakt te worden. Ze waren onrein!

Als zij het rechthuis waren ingegaan, dan hadden ze hun eigen schuld gehoord. Wie een Onschuldige doden wil is zelf schuldig. Maar dát wilden ze niet horen. Ze wilden het pascha vieren. We komen daar nog wel op terug in onze derde gedachte. Maar dat ze zó diep verdorven waren, erkenden ze niet. Gemeente, wij moeten buigen onder Gods recht. Dat is het plaatsje waar we op deze veelbewogen zondagen moeten komen. De terugkerende boodschap is: Wij moeten buigen onder Gods recht. Vraag maar of de Heere u in het rechthuis wil leiden. Vraag maar of u aan uw schuld en zonde ontdekt mag worden. 'God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede; daarom moeten wij aan haar, óf door onszelven, óf door een ander, volkomenlijk betalen.'

Weet u wat deze tekst ons leert? Dat Jezus voor mensen buiten het rechthuis geen waarde krijgt. Hij heeft geen waarde voor vrome mensen. Jezus heeft geen waarde voor reine, voor onbesmette mensen. Maar Hij krijgt waarde voor mensen die zelf het rechthuis in moeten, en die vrezen dat de uitslag zal zijn: Hij of zij is des doods schuldig. En dat is volkomen terecht. Maar ... dat willen deze Joden niet horen. Dat aanvaarden ze niet. Ze duwen Jezus in het rechthuis. Ze blijven zelf buiten het rechthuis. Zij hebben schone handen en voeten, maar ze zijn totaal verdorven. En ook wij zijn totaal verdorven, gemeente. De Heere geve dat dit de ontdekkende les van de prediking mag zijn.

Als ze het rechthuis waren binnengegaan, hadden ze gehoord van de onschuld van Jezus! Want Pilatus heeft het meerdere keren gezegd: 'Ik vind geen schuld in deze Mens.' Als zij het rechthuis waren binnengegaan, hadden ze de onschuld van Jezus kunnen horen. Gods recht spreekt Hem vrij, en toch wordt Hij veroordeeld. Jesaja zegt: 'Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten, die heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden'. Hij gaat voor de Zijnen het rechthuis in en komt er als een Veroordeelde uit.

We gaan naar onze derde gedachte: 'Wat die besmetting doet.' Maar voordat we daar nog iets van zeggen, gaan we zingen, Psalm 73 de verzen 7 en 13:

Zo heb ik dan vergeefs gestreên;
Mijn hart gezuiverd, en gebeên;
Vergeefs heb ik in reine plassen
Van onschuld mijne hand gewassen;
Want al den dag ben ik geplaagd;
Mijn ziel verschrikt, mijn boezem jaagt;
En nooit verscheen er morgenstond,
Waarop ik geen kastijding vond.

Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er waar ik in kan rusten.
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart,
Of bangen nood, mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.

Besmetting in de lijdensgeschiedenis. Wie deze besmetting treft; dat is de Heere Jezus. Wie deze besmetting vreest; dat zijn de vrome Joden. We gaan naar onze derde gedachte:

3. Wat deze besmetting doet

We willen onze derde gedachte in tweeën splitsen. In de eerste plaats: wat deze besmetting met de Joden doet. De besmetting maakt hen onrein. Als ze het rechthuis binnengaan, kunnen ze daardoor het pascha niet eten. In de tweede plaats willen we erop letten wat de besmetting van Jezus doet. Het maakt Hem tot een Plaatsvervanger.

In de eerste plaats dus de Joden. 'Maar opdat zij het pascha eten mochten.' Als de Joden het rechthuis zouden binnengaan, konden ze het pascha niet eten. Exegetisch is het nog niet zo eenvoudig. De vraag is: Moesten zij het pascha dan nog eten? Jongens en meisjes, jullie weten dat de Heere Jezus het pascha al gegeten heeft met Zijn discipelen. Heeft de Heere Jezus dat dan een dag eerder gedaan? Heeft Hij het vervroegd in verband met Zijn lijden? Of hebben de Joden het pascha een dag uitgesteld omdat ze eerst dit boze plan willen volvoeren? Wat is het pascha eten? Betekent dat 'het paaslam eten'?

Er zijn verklaarders die zeggen: 'We mogen het pascha ook betrekken op de week van de ongehevelde broden.' In heel die week werd als het ware het pascha gegeten. Op het pascha volgde het feest van de ongezuurde broden. Dat feest duurde zeven dagen. Op dat feest – niet alleen op de eerste dag – mocht er geen zuurdeeg zijn. Dus ook dat zou voor hen een verhindering zijn om ook de rest van die feestweek mee te maken. Dát wilden ze niet. Ze wilden niet onrein worden. Ze waren doodsbang om met het zuurdeeg besmet te worden, maar ... ze kruisigden Jezus. Wat een tegenstrijdigheid. Ze verstonden niets van de prediking van het nieuwtestamen-

tische Pascha. Want wat betekent het nieuwtestamentische Pascha? Wel, als dat Pascha alleen voor reinen was, alleen voor heiligen, dan was het voor eenieder van ons verloren. Niemand van ons is heilig, niemand is onbesmet. We zijn allemaal zondaren. Als het zo zou zijn dat we eerst zonder het zuurdesem van de zonde zouden moeten zijn om deel te krijgen aan het Paaslam, dan was het verloren. Deze mensen begrijpen niets van het Nieuwe Testament. Zij verstaan niet dat het nieuwtestamentische Pascha juist voor onreinen is! Dat het juist voor onheiligen is. Wat dat betreft hoefden zij de gang naar het rechthuis niet te vrezen. Ze zijn al besmet en moeten in het rechthuis verlost worden. De Heere Jezus gaat het rechthuis in om onreinen te reinigen. Maar zij hebben dat Geneesmiddel niet nodig, omdat ze zichzelf niet kennen als onreinen.

Onze eigengerechtigheid is de grootste vijand van de borggerechtigheid van de Heere Jezus Christus. Wie vast wil houden aan de ongerechtigheid én vast wil houden aan de eigengerechtigheid, zal ervaren dat de gang naar het rechthuis niet gemaakt wordt. Dan blijven we buiten het rechthuis. Gemeente, we moeten onze ongerechtigheid leren inleven. En dat willen deze Joden niet. Ze willen niet zien wie ze werkelijk zijn. Ze willen er niet aan ontdekt worden wat er leeft in de schuilhoeken van hun boze hart vol eigengerechtigheid. Ze hebben niet in de gaten dat hun hart boordevol zit met zuurdeeg. Dat zuurdeeg is helemaal door hen heen getrokken, maar ze weten het niet. En dan heeft Christus geen waarde. Dan heeft het Paaslam geen waarde, dan hebben we geen reiniging nodig. Dan zijn we alleen maar bang dat we onszelf verontreinigen. Dan houden we het alleen op het uiterlijke, en dan beseffen we niet dat we verdorven zijn.

Wat heeft de onreinheid van Jezus teweeggebracht? Gemeente, er is een volk op aarde – en toets daar uw hart eens aan – dat zichzelf leert kennen als geheel onrein. David heeft zichzelf leren kennen als een onreine. Hij vreesde Gods recht.

*Wil Uwen knecht, door schuld verslagen,
O Heer', niet voor Uw vierschaar dagen.*

Hij wist: Als ik het rechthuis in moet, dan is het verloren. Als ik het rechthuis in moet, hoor ik daar mijn doodsvonnissen. Dan is er geen hoop meer. Toch bracht de Heere David in het rechthuis. En dat doet de Heere nu in het leven van al Zijn kinderen. De Heere leert Zijn kinderen buigen onder het recht. In een weg van nadere ontdekking leren zij hun leven verliezen onder het recht. De Heere Jezus heeft daarvan gezegd: 'Die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; en die het verliezen zal, die zal het behouden.' Vrome mensen, godsdienstige mensen gaan met een boog om het rechthuis heen. Daarmee missen zij ook de poort naar de hemel. De weg naar de hemel loopt voor Jezus door het rechthuis. De weg naar de hemel loopt voor al Gods kinderen door het rechthuis. Er is geen zaligheid buiten het recht.

Maar hoe krijgen Gods kinderen zich daar dan voor over? Wel, in het begin voelen ze zich daar ook nog te goed voor. Als de ontdekking nog niet zo groot is in hun leven, denken ze dat het nog wel meevalt. Dan gaan ze hun leven reformeren. 'Heb maar geduld, Heere, ik zal U alles betalen.' Dan denken ze dat met het wassen van hun handen zich nog wel redden tegen de besmetting van de zonde. Ze gaan hun voeten wassen. Maar de Heere zegt: 'Al wiest gij u met salpeter en naamt u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend.' Het zal allemaal niets helpen. Zij leren zichzelf meer en meer kennen als verlorenen. Zulke mensen hebben in het rechthuis niets meer te verliezen. Het kan hun niet meer tegenvallen, want ze

moeten zichzelf veroordelen. De Heere maakt hen ermee eens dat de Rechter zegt: 'Hij is des doods schuldig.' Dan moeten zij tegen de Rechter zeggen: 'U hebt gelijk.'

Weet u wat dan zo'n wonder is? We lezen in Zondag 23 van onze Heidelbergse Catechismus dat het voor een kind van God zo'n verrassende wending krijgt in het rechthuis. Want wat hoort een verloren mens in het rechthuis? Hij hoort daar dat Jezus zonder zonde is. De rechter zegt – en daarin spreekt de Rechter van hemel en aarde: 'Ik vind geen schuld in deze Mens.' Jezus kwam in het rechthuis om vrijgesproken te worden. Hij kwam in het rechthuis om het getuigenis te horen en na te laten, dat Hij onschuldig is. In dat rechthuis horen we ook dat wij des doods schuldig zijn. Het is een voorrecht als we het daarmee eens mogen worden. Dat is een weg in het leven der genade waar Gods kinderen doorgaans lang tegen vechten. Zij willen ook niet in het rechthuis zijn, omdat ze dan ook wel weten dat het niet goed zal aflopen.

Maar weet u wat zo'n wonder is? Als u wél in het rechthuis mag komen omdat u niets meer te verliezen hebt, omdat u een doodschuldig mens bent, gans melaats. En er dan Eén is Die tussenbeide komt. 'Alzo dat, al is het dat mij mijn consciëntie aanklaagt dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden heb, en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God, zonder enige verdienste mijnerzijds, uit louter genade mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, evenals had ik nooit zonde gehad noch gedaan, ja, als had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht die Christus voor mij volbracht heeft, zoverre ik zulke weldaad met een gelovig hart aanneem.' Als zij het vonnis onderschrijven komt van achter het recht de Advocaat tevoorschijn. We lezen dat in Job 33 vers 23: 'Is er dan bij hem een gezant, een uitlegger, één uit duizend, om de mens zijn rechte plicht te verkondigen, zo zal Hij hem genadig zijn en zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.' Dan spreekt de Borg: Vader, Ik ben onschuldig, Ik ben rein, Ik ben heilig. Ik ben het rechthuis ingegaan ook voor deze zwarte zondaar om hem te reinigen en te zuiveren, zodat hij voor God kan bestaan. Zo'n Middelaar betaamt ons, gemeente, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en Die toch voor zondaren het rechthuis is ingegaan. Alleen dan kan de Rechter vrijspreken. In Hem is vergeving en verzoening op rechtsgronden. 'Wat gelooft gij van de vergeving der zonden? Dat God om des genoegdoens van Christus wil al mijn zonden, ook mijn zondigen aard, waarmede ik al mijn leven lang te strijden heb, nimmermeer wil gedenken, maar mij uit genade de gerechtigheid van Christus schenkt, opdat ik nimmermeer in het gericht Gods kome.'

Wat zijn godsdienstige mensen arm met hun uitwendige reinheid. Zij doen er alles aan om die te behouden. Maar het zal straks tekort blijken te zijn. Wat zijn ontdekte zondaren rijk met hun inwendige reiniging. Zij deden er alles aan om buiten het rechthuis te blijven, maar zij moesten de strijd meer en meer verliezen. Waren zij maar eerder het rechthuis binnengegaan. Zij komen zo anders naar buiten dan dat zij naar binnen gingen:

*Nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis,
Dat Christus alleen mijn gerechtigheid is.
Nu tart ik de dood, nu verwin ik het graf.
Nu neemt mij geen satan de zegekroon af.*

Dat is het Evangelie dat in deze lijdensstijd nog verkondigd mag worden. De ramp is, dat we onze

eigen reinheid willen behouden. Wij willen het rechthuis niet in, terwijl we al verloren zijn. Wij moeten een verloren mensenkind worden. Niet een beetje schuldig, maar des doods schuldig. Gelukkig als je het daarmee eens mag worden. Als de Heere je daar brengt. Dan eindigt dat in je waarneming in de dood ... Nee, in de praktijk eindigt dat in het paasfeest. 'Want ook ons Pascha is voor ons geslacht. Laat ons dan feest houden', zo zegt de apostel. Echt feest. Niet feest in de oude zuurdesem van de slechtheid en van de boosheid. Daar kunnen deze arme zondaren geen feest meer in vieren. Maar feest in de ongezuurde broden van de oprechtheid en de waarheid. Inderdaad, eten van het Paaslam kan met zuurdeeg niet samengaan. Maar het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zuurdeeg.

Jezus ging door het rechthuis heen. Hij werd verontreinigd. Waarom? Om de deur van het Vaderhuis te openen. Opdat degenen die door Hem gereinigd worden, straks niet geweigerd worden bij de deur. Wat zal dat een wonder zijn. Met Asaf hebben ze hier tevergeefs hun handen in onschuld gewassen. En toch zullen zij niet horen: 'U bent onrein, u komt er niet in.' Dat zou wel rechtvaardig zijn. Maar dan staat Jezus bij de deur om de Zijnen binnen te halen, zodat ze eeuwig feest mogen vieren in het Vaderhuis. Eeuwig feest in oprechtheid en waarheid. Omdat Hij het verworven heeft. Dan is de besmetting voor eeuwig voorbij: 'En zij begonnen vrolijk te zijn.'

Amen.